

Referat fra møte i Kringkastingrådet 23.08.07

Kjellaug Nakkim ledet møtet, som ble holdt i møterom 7/8 i Radiohuset på Marienlyst.

Publisert: 24/10-2007 12:11

Dagsorden:

09.30 NRK i stortingsmelding 30 om kringkasting i en digital fremtid

Innledning ved kringkastingssjef Hans-Tore Bjerkaas

11.00 NRK Drama – hvordan fortsette suksessen?

Innledning ved programsjef Hans Rossine

12.15 Lunsj

13.15 Programdrøfting

Programdirektørens orienteringer

Kringkastingssjefen informerer

Eventuelt

Til stede fra rådet:

Jon Olav Alstad

Hallgrim Berg

Grethe Fossli

Grethe Fossum

Finn Egil Holm

Sara Marja Magga

Kjellaug Nakkim

Steinar Ness

Paul Leer-Salvesen

Mona Trandum

Hilde Widerøe Wibe

Helge Østbye

Til stede fra NRK:

Kringkastingssjef Hans- Tore Bjerkaas

Kst. kringkasterdirektør Øyvind Vasaasen

Programsjef Hans Rossine

Kanalsjef P2 Herborg Bryn

Kanalsjef P3 Marius Lillelien

Markeds- og kommunikasjonssjef Sigurd Sandvin

Programdirektør Vidar Nordli-Mathisen

Juridisk direktør Olav Nyhus

Promosjef Anne Britt Osland

Programsjef Nita Kapoor

Prosjektsjef Barbara Jahn

Programmedarbeider Atta Ansari

Prosjektleder Ole Jan Larsen

Til stede fra sekretariatet:

Rådssekretær Leif Stavik

Referent Vetle Daler

NRK i stortingsmelding 30 om kringkasting i en digital fremtid

- Dette er en melding som er positiv til allmennkringkasting, positiv til NRKs rolle i det fremtidige mediebildet og moderne fordi den utvider definisjonen av allmennkringkasting til å omfatte alle plattformer. Dette er en melding som er positiv for NRK, sa Hans-Tore Bjerkaas i sin innledning hvor han

redegjorde for hovedtrekkene i stortingsmeldingen. - Høringsfristen er i begynnelsen av neste måned, og det er lagt opp til en bred og omfattende høring. NRK skal opprettholdes som statlig eid lisensfinansiert allmennkringkaster. Digitaliseringen av radiomediet skal fortsatt være aktørstyrt. Dato for FM-slukking settes ikke før halvparten av husstandene har skaffet seg digitale radioapparater. Og DAB må representere en merverdi for lytterne, mener departementet.

Departementet ser ikke behov for å endre hovedtrekkene i styringen av NRK. NRK bør fortsatt kunne ha kommersielle inntekter, men inntektene skal i hovedsak komme fra lisensen. Lisensen utgjør 95 % av inntektene våre.

NRKs adgang til å opprette datterselskaper videreføres. Det forutsettes at generalforsamlingen samtykker. Sponsoreglene videreføres i hovedsak. NRK skal ikke ha fortjeneste på sms-tjenester for barn. Reklame på tekst-TV blir forbudt.

Kravene til allmennkringkasting gis samme gyldighet for tradisjonell kringkasting og på nye plattformer. Departementet vil at siste ukes sendeflate skal være tilgjengelig på nett og at arkivene våre bør være allment tilgjengelig. Vi er enig i intensjonen, arkivene bør tilgjengeliggjøres så langt som mulig, men her er det rettighetsproblematikk inne i bildet. Det andre problemet er at dette er kostbart. Vi må ikke ha pålegg som vanskeliggjør forhandlinger om rettigheter. Vi anbefaler derfor en langsom tilnærming til dette problemområdet.

Departementet ønsker også at NRKs tilbud skal være allment tilgjengelig på mobil-TV. Intensjonen er god, men også her er det formidable utfordringer, særlig knyttet til store kostnader. Men vi vil gjerne være der folk ser program.

Reklame på nettsidene skal fortsatt tillates med unntak av nedlastingstjenester. Dette aksepterer vi. Vi har lov å ta betalt for tjenester som koster oss penger å tilrettelegge. Vi anbefaler departementet å vurdere om reklame i forbindelse med nedlasting er et bedre alternativ enn brukerbetaling med pålogging.

Det skal også innføres en "public service value test" i tråd med det europeiske kringkastingsregimet. Dette har til hensikt å sørge for at de offentlig finansierte kringkastingsselskapene ikke bruker penger til å ødelegge konkurransen i et marked med private aktører. Nye tjenester og kanaler fra NRK skal være del av allmennkringkasteroppdraget, og etablering av nye kanaler skal vurderes i denne testen. Vi er enig, men ønsker ikke at denne testen omfatter midlertidige kanaler som f. eks. en Norway cup-kanal. Da mister vi noe av den dynamikken som teknologien gir oss muligheter til.

NRK får også en ny oppgave, nemlig å etablere en skoleportal. Denne skal ha spesifikk finansiering.

Departementet slår fast at digitalisering av arkivene bør gis prioritet. Dette er et stort og omfattende prosjekt. For fjernsyn dreier det seg om 200-250 millioner. Vi har bedt om spesiell finansiering hvert år for å ta fatt på dette. Departementet sier vi må klare jobben innenfor gjeldene økonomiske rammer.

En ny allmennkringkasterplakat for NRK er også ute på høring. Vår bekymring går på status til denne plakaten i forhold til lover og vedtekter. Der er det formulert ganske presist hva vi skal levere. Dette blir vi kontrollert av Medietilsynet på. Kommer plakaten i tillegg til eller istedenfor de styringsverktøyene som ligger der fra før?

Det står videre at det bør være minst 35 % norsk musikk. Det er vi komfortable med, vi ligger over dette kravet allerede.

Når det gjelder drama, mener departementet at en større andel av produksjonen bør settes ut til uavhengige produsenter. Vi legger ut ca 10 % av fjernsynsbudsjettet allerede, et nivå vi synes er riktig. Vi har ikke noe ønske om å øke dette. Vi mener vi har en god balanse og et godt samarbeid med eksterne miljøer.

I stortingsmeldingen slås fast at det ikke er noen form for kryssubsidiering mht kommersielle aktiviteter i NRK, vi bruker altså ikke lisenspenger til kommersiell drift. Tvert imot tilfører dette en betydelig kapital til programproduksjon, sa Hans-Tore Bjerkaas.

- Det er mye her som er selvfølgeligheter, mente Steinar Ness.

– Allmennkringkasterankegangen står sterkt. Men jeg synes NRK Aktivum gir litt for stort rom for å tøyse grenser. Det blir for stort fokus på penger, man bør heller avstå fra inntekter enn å tøyse regelverket. Når det gjelder den digitale framtida, har vi nå hørt om disse dekodeboksene i ti år. Når bakkenettet nå kommer, er ikke boksene å få kjøpt. Hva har skjedd? spurte han.

- Boksene er RiksTV sitt ansvar. Det har vært press på tida, men de første boksene kommer til åpningen i Rogaland i september, svarte Hans-Tore Bjerkaas, og la til: - Det viktigste er ikke åpningen av det digitale nettet, men slukkingen av det analoge. For Rogalands del skjer det i mars neste år.

- Informasjonen om denne slukkingen er for dårlig på medietilsynet.no, mente Helge Østbye. – Når det gjelder allmennkringkasterplakaten, er det legitimt at staten som eier kommer med en slik plakat. Dette sikrer praksis i skriftlig form. Den er også godt forankret i Grunnlovens paragraf 100, som de siste årene har blitt endret på to viktige punkter, nemlig når det gjelder forhåndssensur og når det gjelder å legge forholdene til rette for en åpen og fri offentlig samtale. Det er imidlertid viktig at disse reglene ikke må brukes i forhold til ett enkelt program, men gjelde virksomheten som helhet, sa Østbye, og fortsatte: - Begrepet allmennkringkasting er ikke mer enn 20 år gammelt. I dag blir det vanskeligere og vanskeligere å si hva som er "kringkasting". Skal reglene gjelde for hovedkanalene og så langt som mulig også i andre kanaler? Jeg har problemer med å kalle web for allmennkringkasting, sa Østbye, som var fornøyd med at det i allmennkringkasterplakaten legges vekt på verdier som å fremme demokratiet, å fremme åpenhet og å gi befolkningen vesentlig, korrekt og nøyaktig informasjon. – Etterhvert blir det også viktigere og viktigere å legge vekt på hvordan publikum selv deltar. Når det gjelder arkivene, er det viktig for meg som forsker og for våre studenter å ha tilgang til disse, sa Østbye.

- NRK har skikket sitt hus vel og samspillet med de demokratiske organene er viktig, sa Hallgrim Berg. – NRK har holdt en høy etisk standard og har ikke gått i noen "allmenn-kommersiell"-felle. Plakaten inneholder selvfølgeligheter, men er ikke helt absolutt – den gir handlingsrom, og det er klokt, sa Berg, og fortsatte: - Jeg ser ikke ordene religion og livssyn her. Dette burde det stå noe om. Jeg er heller ikke enig i at det bør være noe skille mellom radio og TV og det øvrige tilbudet. Dette blir vanskeligere og vanskeligere å skille. Når det gjelder nynorsk, står det i meldinga at 25 % av innholdet skal være på nynorsk. Dette er en ny formulering, tidligere sto det "ordsendingene", og det synes jeg er bedre. Når det gjelder formuleringen om økt samfunnsverdi i forhold til de kommersielle skal dette bli interessant å diskutere framover når NRK ofte sender samme type såpeserier osv. som de kommersielle. Det punktet burde gå ut, sa han.

- Når det gjelder finansiering, er det hovedsaklig fire måter å skaffe inntekter på: Lisens, Aktivum, reklame/sponsing og betaling på nye plattformer. Hva skjer med legitimiteten til lisensen når NRK har reklame på nettsidene? Jeg ser heller ikke den prinsipielle forskjellen mellom nett og tekst-TV, sa Kjellaug Nakkim.

- Det er kunn ett punkt om samisk kultur og identitet i allmennkringkastingsplakaten. Jeg savner mer om hvordan NRK skal videreføre det samiske tilbudet, sa Sara Marja Magga, som lurte på om kravet om 35 % norsk musikk også gjelder sameradioen. Hun kommenterte også problemer med skille av sendenetten i Finnmark hvor mange ikke har DAB-radio og dermed ikke kan velge f.eks. mellom valgsendinger og sameradio-sendinger. Hilde Widerøe Wibe mente departementet er feige og uklare når det gjelder dato for slukking av FM-sendingene. Hun ville også vite hvem som er ansvarlig for informasjonen om slukking av det analoge TV-nettet. Hun ville også vite mer om skoleportalen.

- NRKs viktigste konkurransefortrinn er at den ikke er kommersiell, sa Grethe Fossum, som anbefalte at man ikke prioriterer digitalisering av arkivene. – Man bør konsentrere pengebruken om framtida. Forskerne får bruke det de har, en digitalisering av arkivene kan ta 15-20 år, mente hun, og fortsatte: - Hallgrim Berg blir bare mer og mer konservativ. Det er nok pålegg om hva som skal sendes; hvis man også skal lovpålegge religion, blir det ikke plakaten verdig, mente hun. Paul Leer-Salvesen var delvis enig. – Jeg er redd for for mye redigering utenfra, og innsnevring av hva NRK skal drive med. Jeg liker at plakaten ligger på et verdi-nivå. Jeg blir litt mer bekymret når man begynner å tallfeste musikk og nynorsk. Men religion og livssyn savnet jeg også, dette ligger på verdinivå, sa Leer-Salvesen, og fortsatte: - Reklamefriheten er NRKs største konkurransefortrinn. Det er synd at nett-delen ikke lever opp til denne tradisjonen.

- Skoleportalen utvikles etter inspirasjon fra DR. Her legger vi opp til en webportal, og vi er de eneste som kan dokumentere historien i lyd og bilde. Dette har vi store forventninger til, sa Vidar Nordli-Mathisen. – I Danmark har skolene betalt noen få tusen kroner i året, og 80 % har knyttet seg til. Rektorer vi har snakket med i Norge er svært positive.

- Det er klart vi skal spille samisk musikk i sameradioen, svarte radiosjef Øyvind Vasaasen på Sara Marja Maggas spørsmål. Olav Nyhus utdypet noen av begrepene: - Nytt er en formulering om hovedvekt på norske produksjoner og norsk språk. Kravet gjelder det totale tilbudet. Når det gjelder DAB, er vi godt fornøyd med eierens oppfatning. Vi er et av de første landene som snakker høyt om slukking. 10,4 % har DAB-radioer i dag, og vi skal opp i 50 %. Vi ønsker imidlertid å gjennomføre TV-digitaliseringen først. Fra et forbrukersynspunkt burde vi sagt enda tydeligere at radioen blir digital. Det siste året har vi virkelig fått digital merverdi på DAB, og når flere sendere åpner i oktober, får bl.a. Sogn og Fjordane, som aldri har hatt noen ekstrakanaler, 10 nye radiokanaler, sa Nyhus.

- Religion og livssyn ligger i vedtektene våre, sa Hans-Tore Bjerkaas, som også mente at samfunnsoppdraget er et klart konkurransefortrinn. – Vi skal tydeliggjøre NRK som kvalitetsavsender av norsk innhold. Vi har stor legitimitet og ser lyst på framtida og tror vi skal klare å bevare vår posisjon. Når det gjelder reklame, er reklamefriheten også et konkurransefortrinn, men jeg er bekymret for NRKs ressurser og økonomi. Vi er avhengige av reklameinntektene i øyeblikket, særlig på grunn av dobbel distribusjon og den nye trekanalstrategien på fjernsyn. Vi har ikke fått den nødvendige finansieringen på plass via lisensøkning. Vi ønsker å bli gjennomgående reklamefri, og mediemeldinga strammer også inn våre kommersielle muligheter. I Sverige og Danmark, der de har mindre reklame enn hos oss, er ikke legitimiteten til allmennkringkasterne større. Det er ikke noe belegg for at reklame på nett skader legitimiteten til NRK. Når det gjelder bakkenettet, må vi ikke glemme at dette øker tilbudet radikalt for 1/3 av Norges befolkning. Flere vil få del i de positive sidene ved digitalisering. Bakkenettet er den eneste kanalen uten en operatør – en betal-TV-aktør – imellom. Vi har tro på at dette skiftet skal gå bra, sa Hans-Tore Bjerkaas.

- Jeg blir ikke overbevist av sammenligningen med Sverige og Danmark. sa Steinar Ness.
– Inntekter kan kjøpes for dyrt. For mye reklame undergraver lisens som finansieringsform.

- Det er NTV som har ansvaret for det digitale bakkenette, men hovedansvaret for informasjon faller på oss, sa markeds- og kommunikasjonsdirektør Sigurd Sandvin. – Vi vil blant annet sende ut brosjyrer til alle landets husstander, og vi vil bruke egne sendinger til å fortelle om dette. Det viktigste er den positive siden, nemlig den digitale merverdien. Folk kommer til å skaffe seg digitalbokser fordi de er interessert i innholdet, sa Sandvin.

NRK Drama – hvordan fortsette suksessen?

Dramasjef Hans Rossine redegjorde for NRK Dramas virksomhet. – I 2002 ble jeg slaktet som dramasjef i pressen – i 2007 kan vi vise til flere suksesser. Blant annet har "Kodenavn Hunter" gått til Emmy-semifinalen, innledet dramasjefen. – Drama er allmennkringkastingens sjel. I det siste har vi samlet store deler av det norske folk med våre store fortellinger. Økt eksport viser også at vi lager drama av internasjonal klasse, sa dramasjefen, som mente at dagens nivå med 35 % ekstern produksjon er et riktig nivå. – Men at eksterne produksjonsselskaper ofte er en del av internasjonale konsern, bør være et dilemma for politikerne, sa han. Rossine oppsummerte NRK Dramas kommende produksjoner, se for øvrig vedlegg.

- Forutsetningene for suksess har vært en vellykket omorganisering i 2004, tydelige mål, at vi har lært av andre, og at vi presenterer historier vi tror på. Vi treffer folks følelser, sa dramasjefen. - I tillegg lager barne- og ungdomsavdelingen drama for barn, og Radioteatret lager radiodrama for barn, supplerte Vidar Nordli-Mathisen.

- Det har vært veldig mye repriser i sommer. Kan dere ikke bytte ut Dickie Dick Dickens snart? spurte Kjellaug Nakkim. – Den er fortsatt populær, men vi prøver å få til variasjon, svarte Hans Rossine. – I det siste har vi sendt en rekke perler fra hørespillarkivet fra 50-tallet. Disse er populære, blant annet på grunn av god diksjon. Vi har fått endel pepper for lyden i TV-seriene våre, og dette jobber vi med.

- Jeg skjønner at jeg bør se mer TV til vinteren. Det er bra hvis dere i en serie som "Himmelblå" klarer å skildre hverdagslivet i Norge uten "Norge rundt"-klisjeer og urbane klisjeer, sa Steinar Ness. – Serien skal speile norsk kystkultur, og er skrevet av søstrene Sissel og Kathrine Haugen fra Brønnøysund på bakgrunn av et engelsk manuskript, fortalte dramasjefen.

- Det er bare å ta av seg hatten for NRK Dramas utvikling, mente Finn Egil Holm. – Folk har også blitt mer positive til deres produksjoner, og det gjenspeiler seg i høye seertall og lite kritikk. Det er et klokt valg å legge flere produksjoner ut av Oslo, sa han. Paul Leer-Salvesen ville høre mer om de smale og eksperimentelle produksjonene.

- Vi er også opptatt av dette. Noen produksjoner har ikke høy rating som mål. En fordel er at vi kan produsere nye ting for radio og så videreutvikle dem for TV, sa Hans Rossine, og fortsatte: - Vi har også en stor innvandrerbefolkning, som vi håper skal utfordre oss litt. Det trenger ikke nødvendigvis å være politisk korrekt. Vi har et prosjekt på gang i den gata, som kommer i 2009. Vi satser for øvrig på to store produksjoner pr år, sa han.

- Det er positivt at dere bruker distriktene og at dere heller satser på to gode enn flere dårligere produksjoner i året, mente Grethe Fossli. – Hvordan er forresten det nordiske samarbeidet når det gjelder drama?

- Vi har et godt samarbeid med Sverige og Danmark, og har lært mye av dem, spesielt danskene. Vi blir fra tid til annen spurt om å spytte inn penger i produksjoner for å få rettigheter. Nordisk TV-drama er utrolig populært, og å speile Norge og Norden er helt klart en del av vårt allmennkringkasteroppdrag. For øvrig er både tysk og marokkansk TV interessert i "Himmelblå", og det synes vi er gøy, sa Hans Rossine.

- Jeg hører mye på lydbøker og mener at Radioteatret ofte er enda bedre enn gode lydbøker, sa Sara Marja Magga, og fortsatte: - Jeg glemmer av og til å se enkelte episoder av seriene deres. Finnes det noen måte å få kjøpt den biten man glemmer i ettertid?

- Vi har akkurat inngått en ny rettighetsavtale som sier at alt kan sendes fritt i fire uker. Dette er et stort fremskritt. Jeg håper vi kommer dit du ønsker og at vi kan løse rettighetsproblemene i løpet av en femårsperiode, svarte Hans Rossine.

- Dere skal ha honnør for at dere legger produksjoner utenfor Oslo, men det er viktig at dere ikke bare flytter alt av utstyr og personell med dere, men at dere drar nytte av lokale krefter i miljøene dere besøker, sa Jon Olav Alstad. – Det er jeg helt enig, og det er slik vi tenker. I "Himmelblå" er det for eksempel nesten utelukkende nordnorske skuespillere, svarte Rossine.

Programdrøfting

Klage på P2s "Detektor" om Kadra-saken

Kultursjef Nita Kapoor redegjorde for Detektors dekning av episoden der Kadra Yusuf ble slått ned i Oslo sentrum. – Det var nettopp énkilde-journalistikken som var i fokus i programmet. Detektor prøvde å gå til flere kilder for å belyse saken. Kadra selv ble tilbudt å stille, men avslo. At Kadra skulle ha skadet seg selv har aldri vært insinuert i programmet, sa Kapoor, og fortsatte: - Det trekkes ikke konklusjoner i programmet. Vi mener det er medienes ansvar å rette kritisk søkelys på egen virksomhet, og det var noe av hensikten med programmet, sa hun.

- Flokkmentaliteten er det største problemet i norske medier. Her klages det på et program som gjør det stikk motsatte. Jeg synes det fyldige svarbrevet fra NRK er bra, og etterlyser gjerne flere slike lengre svar, sa Finn Egil Holm. Hilde Widerøe Wibe var enig. – Det er viktig med kritisk søkelys på mediene. Denne klagen faller på sin egen urimelighet. Det ble ikke gjort forsøk på å lede intervjuobjektene i noen spesiell retning i programmet, sa hun.

- Det var befriende å høre en reportasje med en annen innfallsvinkel, mente Paul Leer-Salvesen. – Vi hadde alle de andre stemmene i bakhodet, og det var ingen grunn til å gå inn i alle sidene av saken en gang til. Dette var godt håndverk, mente han. Grethe Fossli var også enig, og rådets konklusjon ble dermed at klageren ikke får medhold. – Vi viser til svarbrevet, og dessuten til at tilsvarsretten var

ivaretatt, men ikke benyttet, oppsummerte Kjellaug Nakkim.

Klage på P3s "Og jeg bare og han bare" med innslag om alkohol

- Dette er et ferie-/vikarprogram som skal nå den yngste del av lytterne, altså 16-17-åringene.

Programlederne ønsket å gjøre et tulleeksperiment om kjøp av alkohol til mindreårige. De ønsket å sette på dagsorden problemstillingen at man kan ha lyst til å kjøpe øl, men ikke får lov som 17-åring. Dette ble ikke løst på noen god måte, sa redaksjonssjef Barbara Jahn.

– Personen som liksom får hjelp, er fiktiv. Men rammene her ble forvirrende, det var ikke mulig å høre at dette var humor, og vi beklager innslaget, sa hun.

- Dere er heldig som ikke er blitt anmeldt, for dette er drøyt, sa Grete Fossli. – Hva gjør dere i forhold til unge programledere og humor? Det er fort gjort å plumpe uti hvis man ikke tenker seg godt om, sa hun.

- Dette var et overtramp. Jeg stiller meg spørsmålet om dette er blitt en tilstand i P3-miljøet? Føler man seg kanskje tjent med å få slik omtale? Jeg får assosiasjoner til dårlig 80-talls nærradio, mente Finn Egil Holm. – Det virker som man setter igang konsepter uten forberedelse. Dette er ikke tillitvekkende, sa han. Steinar Ness var enig. – Er det slik at man kan drive gjøn med alt mulig? Man må sette noen grenser. Man kan tulle med mye så lenge det er intelligent. Men langing av alkohol er et samfunnsproblem – er det da riktig å behandle det i en tøysete og frekk setting? Nei, jeg mener det ikke er det, og savner klokskap og sunt vett, sa han.

- NRK burde ikke oppføre til lovbrudd. Man må skille litt mellom det som tas opp i en ungdomsgjeng og det som sendes på radio, sa Hilde Widerøe Wibe. – Når det er sagt, har P3 en ung profil, som kommuniserer med ungdom på en god måte. Det er det viktig å fortsette med. Men hva med kursing i etikk i P3?

Helge Østbye mente på sin side at P3 bør være den mest problematiske kanalen. – Dette innslaget er uakseptabelt, men burde man ikke undersøkt om 15-17-åringene forstår humoren? Det er bedre å spørre dem enn en gjeng gamle kringkastingsrådsmedlemmer, mente han. – Dette handler ikke om hva vi liker eller ikke, det handler om hva som er rett og galt, kommenterte Steinar Ness.

- Jeg forelår at vi stiller oss bak brevet fra Barbara Jahn og ikke tar en generell debatt om P3 nå, sa Paul Leer-Salvesen, og foreslo samtidig at rådet tar opp humor og etikk ved en senere anledning. – P3 må kunne sende ting jeg ikke liker. Men om humor skal være fritatt for vanlig etikk er en viktig debatt, mente han.

- Det er sjelden vi ser en så enstemmig forkasting av et program som her, sa Hallgrim Berg, som mente at svarbrevet ikke var fullgodt. – Det er ikke tvil om hvilken side programlederne sto på. Hvorfor skal det være en frekk kontekst i ett og alt? Hele dette programmet er konseptuelt forkastelig. Hva med å opprette et eget tilsynsutvalg for P3 med medlemmer under 30 år? foreslo han.

- NRKs tilsvar er dekkende. Og vi har nok tilsyn som ivaretar disse spørsmålene. Noen forhåndssensur skal vi ihvertfall ikke ha, sa Jon Olav Alstad. – Ingen treffer målgruppa så godt som P3. De gjør noe riktig som vi ikke skjønner. Det som var "ny humor" på 90-tallet, er nå blitt ganske satt. Sånn vil det være, og derfor vil humorprogrammer være et tilbakevendende tema i rådet. Jeg tror for øvrig ikke det er noen konkurranse mellom programledere for å havne i Kringkastingsrådet, sa Alstad, og la til: - Lytterne fungerer som tilsyn. Men ofte kommer klagene fra helt andre enn dem som er i målgruppa.

- Dette dreier seg ikke om hva jeg liker og ikke, men helt uavhengig av målgruppa bør man ikke oppføre til lovbrudd. Rådets alder er ikke relevant, det er mye vi diskuterer her som vi ikke er i målgruppa for, sa Finn Egil Holm.

- P3 er en strålende kanal, selv om de av og til bikker over. Men det er tross alt et fåtall klager, sa Grete Fossli. – Dette er ikke noen dom over P3-konseptet, men det handler om å sette det inn i en større sammenheng. Det finnes ting som er for alvorlige og viktig til å tøyse med. Det handler om etikk og sunt vett, gjentok Steinar Ness.

- Dette var ikke et særlig hyggelig program. En bekjent av meg spurte om det er vanlig at NRK oppfører til lovbrudd, sa Sara Marja Magga.

- Hvis man skal diskutere humor og ironi opp mot hva som er rett og galt, må man skjønne ironien. Det må være lov å spøke med ulovligheter – Hallo i uken gjør det ukentlig, sa Helge Østbye. Radiosjef Øvind Vasaasen var enig. – Østbye peker på noe viktig. Vårt oppdrag er å lage humor for ungdom, men det ville ikke vært noen vits i å sende "Hallo i uken" på P3. De som lager P3 har en krevende og vitkig jobb, for gjør de ikke jobben sin, får vi heller ikke rekruttert lyttere som kan bli med oss videre – og senere høre på "Hallo i uken". P3 gjør en fabelaktig jobb, vi har et behov for å vise dere hva P3 står for som helhet, sa han, og la til: - Du skal ha veldig høy selvtillit hvis du synes det er morsomt å bli kalt inn til Kringkastingsrådet.

- Det vil komme flere klager på P3. P3 skal være viktig for sin målgruppe, og må kommunisere på de premisene. Det er ikke noe mål for dem å havne i Kringkastingsrådet, men de vil av og til treffe grensene for normene i samfunnet, sa kringkastingsjef Hans -Tore Bjerkaas. – Redaktørrollen fungerer tilstrekkelig som tilsyn, og den tar vi på alvor. Dette innslaget burde vært fanget opp i forkant. Men vi skal være forsiktig med å definere hva vi kan lage humor på. NRK skal ikke være gravalvorlig.

- Det er interessant at vi hele tiden må behandle klager som kommer fra folk som er utenfor målgruppa. Det er mer interessant for oss hva målgruppa mener om programmet, sa Vidar Nordli-Mathisen, og la til: - I denne saken er vi imidlertid enige.

- Det er urettferdig å sammenligne dette programmet med "Hallo i uken" – de har mye større ressurser enn oss. Når det er sagt, er jeg ikke glad for at dette ble gjort. Vi gjør mye for å lære opp unge programledere i hva de kan og ikke kan gjøre, sa Barbara Jahn. – Jeg snakket med dem rett etter innslaget var sendt, og vi har tatt opp saken i et møte i dag i hele NRK Ung. Jeg mener man kan tulle om alt, men man må vite hvordan. Grenser er ikke lett, og P3s førstespråk er ironi. Det var for øvrig ingen som sendte inn SMS etter det aktuelle innslaget, noe som er et tegn på at lytterne skjønnte det var tull. P3 skal ta sjanser, men vi skal gjøre det smart, avsluttet Jahn.

- Klagen tas til etterretning, og rådet beklager formen programmet fikk. Det er ikke meningen å oppfordre til lovbrudd i NRKs sendinger. Vi beklager sterkt og viser til svarbrevet, oppsummerte Kjellaug Nakkim.

Klage på promo for NRK3

- Det er to punkter i klagen: Pornografisk innhold og sendevolum. Vårt mål med promoene for NRK3 er å gi et friskt og nytt inntrykk, og målgruppa på 15-40 er vanskelig å nå fram til. Når det gjelder pornografisk innhold, dreier dette seg om et klipp på mindre enn ett sekund. Vi betrakter klippet som innenfor sømmelighetens grenser. Promoene er ikke ment for barn, og har ikke vært sendt rundt barneprogrammer. Når det gjelder volumet, har vi sendt promoen i fire uker, og vi er avhengig av å sende den ofte for å nå fram til målgruppa. Derfor kan de som ser mye på NRK1 få inntrykk av at det sendes mye stoff de ikke er interessert i. Men NRK1 er kanalen der vi når målgruppa best. sa markedsjef Anne Britt Osland. – Vi bruker 15 minutter pr dag på egenpromotering, TV 2 bruker 29 minutter. Vi mister ikke seere i promobrekkeene og folk flest oppfatter ikke promoene som spesielt plagsomme, understreket hun.

- Dette har jeg ikke noe problem med, sa Finn Egil Holm. Jon Olav Alstad var enig. - Dette er helt greit. Det er akseptert at man er avhengig av egenpromotering. – I en krevende konkurransesituasjon er dette nødvendig. Men man må vurdere porsjoneringen, mente Steinar Ness. Resten av rådet stilte seg også bak dette synet.

Klage på Autofil

- Hva berettiger et program med promotering av bilsalg og båtsalg? spurte Kjellaug Nakkim. – Dette er ikke reklame, det er ikke penger involvert. Det er forbruker-opplysning, sa Hans Tore Bjerkaas. – Det kan være ulike meninger om formen, men han behandler bilene likt. Det må gjøres et utvalg, men kan ikke omtale alle bilene på markedet. Men hvor kritisk og balansert det er, kan man jo diskutere. Formen er entusiastisk overfor alle produkter som presenteres. Jeg mener dette er en legitim journalistisk sjanger, sa Bjerkaas.

- Det er naivt å si at dette ikke er reklame. Det har stor reklameverdi for produsentene. Dette er et

eksempel på noe som er fullt lovlig og dypt umoralsk på samme tid, mente Paul Leer-Salvesen. – Her er det total mangel på kritisk perspektiv. Jan Erik Larssen er kubikkens Tore på sporet. Man bør tenke grundig gjennom at man kaster millioner til produsentene.

Grethe Fossum var enig. – Dette er reinspikka reklame. Et forbrukerprogram har et videre perspektiv enn dette. Dette er ensporet hjernevasking, mente hun.

- Det er klart det er salgspromo. Forbrukerjournalistikk er annerledes og viser flere produkter samtidig, sammenligner positive og negative egenskaper og så videre. Autofil er på enden av hva som kan akespteres, mente Hilde Widerøe Wibe. – Hva med å vise en brukt båt fra 1980 til 120 000 også?

- Jeg blir i godt humør av å se programmene hans. Hvordan plukkes produktene ut? Jeg ser at programmet har beveget seg fra "test" til "presentasjon", sa Grethe Fossli.

- Det er åpenbart at det er mange som liker programmene. Jeg klarer ikke å bli indignert over at entusiaster får sitt eget TV-program, sa Steinar Ness. Helge Østbye var enig. – Sjarmen her er jo teknikk, detaljer og antall hestekrefter. Som underholdningsprogram er dette helt greit, men jeg blir mer skeptisk hvis man presenterer det som et forbrukerprogram.

- Jeg er også i målgruppa her og ser programmet. Men dette er ikke forbrukerjournalistikk. Det er klart det har markedsverdi, akkurat som nye bøker hos Skavlan og musikken på A-lista på P3. Det er samme prinsipp, sa Jon Olav Alstad, som også ville vite mer om hvordan utvelgelsen av produkter foregår. – Produktplassering er ikke lov. Men dette er et genialt program, sa han.

- Dette er ikke forbrukerjournalistikk, det er er underholdning, fastslo programdirektør Vidar Nordli-Mathisen. – Det er for så vidt det samme prinsippet som gjelder i rally-sendinger – hele poenget er å selge flere biler. Men vi gjør dette på fritt redaksjonelt grunnlag. Valgene styres av Jan Eriks mange ønsker og innfall.

- Jeg er heller ikke moralsk indignert, men programmet er litt heseblesende. Det er rein underholdning og et helt greit konsept. Mange er interessert i dette i Norge, sa Finn Egil Holm.

- Det er akseptabelt juridisk, og vi står på trygg presseetisk grunn, sa juridisk direktør Olav Nyhus. – Dette er ikke betalt informasjon, men basert på selvstendige, redaksjonelle vurderinger. Det er ingen økonomiske fordeler eller andre økonomiske bindiger involvert. Et annet ord på sjangeren er infotainment. Det er klart at mye av det vi presenterer i radio og TV har en salgsfremmende effekt. Å hindre dette ville være å innskrenke den redaksjonelle friheten. Autofils seere er en målgruppe som ellers ikke føler de får spesielt mye fra NRK, sa Nyhus. – Ja, det har reklameeffekt, men det er ikke betalt reklame. Dette er et viktig skille, supplerte Hans- Tore Bjerkaas.

Programdirektørens orienteringer

- Dette er en spennende høst med mange endringer for oss, sa stedfortredende kringkasterdirektør Øvind Vassaasen. – Vi lanserer NRK3, vi har ny design på nyhetene, vi lanserer værtjenesten yr.no i samarbeid med meteorologisk institutt, vi jobber med etableringen av NRK Super, som allerede har vært på DAB i et års tid, og vi har opprettet det som nesten er en fjerde TV-kanal, nemlig P3TV på nettet. P3 kommer også med ny natradio og med nye helgesendinger. Av nye programtitler, kan jeg nevne Grosvold og resten av gullrekka som begynner 14. september, humorserien Luftens helter, dramaserien Berlinerpoplene og P2s kulturcruise på Hurtigruta, hvor KORK er med. Vi oppretter også nrk.no/torget, hvor brukergenerert innhold står i fokus.

- Vi omorganiserer og legger ned alle produksjonsavdelinger i Program Oslo 1. januar. Isteden oppretter vi nye, mindre enheter som er enda mer multimediale. Alle innholdselementer skal etterhvert være filer. Vi har 750 medarbeidere, og de fleste er motivert for dette. Lederkabalens skal være på plass 15. oktober, sa Vidar Nordli-Mathisen, som også ønsket å trekke fram produksjonen "Halvseint", som har premiere senere i høst. – Dette er et animert talkshow, litt i South Park-leia. Ikke la dere distrahere av at samtlige deltakere er uten klær nedentil, sa Nordli-Mathisen.

Kringkastingssjefen informerer

- Vi har et høyt aktivitetsnivå for tiden. Vi produserer mer og har et voldsomt trøkk i organisasjonen. For

neste år har vi et ønske om lisensøkning på 90 kroner. Dette vil være avgjørende for om vi klarer å opprettholde aktiviteten neste år. Vi har drevet rasjonalisering i 10 år nå, og hvis vi ikke får denne lisensøkningen, blir vi nødt til å legge ned aktivitet, sa Hans-Tore Bjerkaas.

Eventuelt

Hallgrim Berg ønsket å ta opp begrepsbruken i nyhetssendingene. – Spesielt kommentatorene må være mer presise. Å sette "felleskapsløsninger" opp mot "privatisering" som en kommentator gjorde, blir svært uheldig. Kommentatorene må være objektive i ordbruken, og ikke gjenta det politikerne har sagt. Man må også være oppmerksom på begreper som "okkupasjonsstyrke", "invasjonsstyrke" og "allierte" i saker om krig og konflikt, sa han.

Finn Egil Holm hadde en kommentar til Melodi Grand Prix Junior. – Kalle Fürst forsvarte en av låtene som skapte debatt og sa at det var meningen at den skulle provosere. Dette finner jeg merkelig i et barneprogram, sa Finn Egil Holm. – Kalle henviste til at sjangeren punk ofte er provoserende, ikke denne låta spesielt, svarte Vidar Nordli-Mathisen.

13.09.07

Vetle Daler